

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน Thai Lawyers for Human Rights

109 ซอยสิทธิชน ถนนสุทธิสารวินิจฉัย แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10310

109 SoiSittichonSuthisarnwinichai Rd. SamsennokHuaykwang Bangkok 10310

Thailand/โทร(Tel): 096-7893172 หรือ 096-7893173 e-mail: tlhr2014@gmail.com

Website: <https://tlhr2014.wordpress.com/>

22 ตุลาคม 2558

ความเห็นศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนต่อการบังคับให้บุคคลสูญหายและการคุมขังผู้ต้องหาในเรือนจำชั่วคราวในค่ายทหาร : กรณีนายสุริยัน สุจริตพลวงศ์และพวกรวม 3 คน

ในช่วงเย็นของวันที่ 16 ตุลาคม 2558 สื่อหลายสำนักได้เผยแพร่ข่าวว่า เจ้าหน้าที่รัฐควบคุมตัวนายสุริยัน สุจริตพลวงศ์ จากบ้านพัก เนื่องจากกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 โดยในวันเดียวกันนั้น พล.ต.ต.อัศวเดช พิมลศรี ผู้บังคับการปราบปราม ออกมาปฏิเสธว่า กองปราบไม่ได้จับกุมนายสุริยัน และไม่มีกำหนดการจะแถลงข่าวตามที่ข่าวลือเลื่องแต่อย่างใด ทว่าหลังจากนั้นก็ไม่พบว่า นายสุริยัน สุจริตพลวงศ์ ได้ปรากฏตัวต่อสาธารณะอีกเลย จนกระทั่งวันที่ 21 ตุลาคมนี้ ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารนำตัวนายสุริยันต์และพวก รวม 3 คน มาที่ศาลทหารกรุงเทพ

กรณีดังกล่าวถือว่านายสุริยันตกเป็นบุคคลที่ถูกบังคับให้สาบสูญในระหว่างเวลา 6 วัน ตั้งแต่วันที่ 16 ตุลาคม 2558 จนถึงวันที่ 21 ตุลาคม 2558 ตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance: CED) กล่าวคือ นายสุริยัน สุจริตพลวงศ์ ถูกควบคุมตัวโดยที่เจ้าหน้าที่รัฐปฏิเสธว่ามีการลิดรอนสิทธิเสรีภาพ รวมถึงไม่เปิดเผยสถานที่ควบคุมตัว ทำให้ช่วงระยะเวลานับแต่ถูกควบคุมตัวจนถึงก่อนนำตัวมาขึ้นคำร้องขอฝากขังต่อศาลทหาร นายสุริยันต์ สุจริตพลวงศ์ ต้องตกอยู่ภายนอกความคุ้มครองของกฎหมาย โดยไม่อาจทราบชะตากรรม ทั้งนี้รัฐไทยไม่สามารถยับยั้งพฤติการณ์พิเศษอันใด ไม่ว่าจะเป็นการขาดเสรีภาพทางการเมือง ภาวะสงคราม หรือแม้แต่สภาวะฉุกเฉินใด มาเป็นเหตุผลสำหรับการกระทำให้บุคคลหายสาบสูญโดยถูกบังคับได้ เนื่องจากอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับเป็นสิทธิเด็ดขาดที่รัฐไม่อาจละเมิดไม่ว่ากรณีใดๆ และประเทศไทยมีพันธกรณีที่ต้องไม่ละเมิดอนุสัญญาดังกล่าว ภายหลังได้ลงนามเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2555 แม้ยังไม่ได้ให้สัตยาบันก็ตาม

การควบคุมตัวบุคคลโดยฝ่ายความมั่นคงที่ใช้อำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 3/2558 ซึ่งให้อำนาจเรียกบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าได้กระทำความผิดตามฐานความ ผิดบางข้อหามาสอบถาม ข้อมูลและควบคุมตัวบุคคลไว้ได้ไม่เกิน 7 วัน ในสถานที่อื่นซึ่งไม่ใช่สถานที่คุมขังทางการได้ จึงเป็นปัญหาอย่างยิ่งต่อ หลักประกันสิทธิผู้ต้องหาในคดีอาญาและกระบวนการยุติธรรม ดังที่ปรากฏข่าวว่านายสุริยันและพวกให้การรับ สารภาพและขัดทอผู้อื่นว่ากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาในระหว่างอยู่ในการควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่ฝ่ายความ มั่นคง อันนำมาสู่การดำเนินคดีอาญาและออกหมายจับบุคคลทั้งสามต่อมา เป็นกรณีบุคคลซึ่งยังไม่ถูกแจ้งข้อ กล่าวหาและยังไม่ตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาถูกสอบสวนโดยไม่ปรากฏว่ามีทนายความระหว่างกระบวนการแสวงหา พยานหลักฐานนั้น โดยหลักที่ผู้ต้องหานั้นยังมีสิทธิที่จะพบทนายความ บุคคลที่ต้องสงสัยและยังไม่ตกเป็นผู้ต้องหา ย่อมต้องได้รับการประกันสิทธิด้วยเช่นกัน อนึ่ง คำรับสารภาพและคำขัดทอต่างๆที่เกิดขึ้นหรือได้มาระหว่างการ ควบคุมตัวในสถานที่ลับ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ และไร้หลักประกันสิทธิและการตรวจสอบจากกลไกใดๆ จึงอาจได้มา โดยวิธีการที่มีชอบและไม่ควรนำมารับฟังเป็นพยานหลักฐานในคดีอาญา

นอกจากนี้การนำตัวนายสุริยัน สุจิตพลวงค์ และบุคคลอื่นๆ ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 112 ไปคุมขังที่เรือนจำชั่วคราวแขวงนครไซศรีซึ่งตั้งอยู่ภายในมณฑลทหารบกที่ 11 และ ตั้งขึ้นมาเพื่อคุมขังผู้ต้องขังในคดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง อันเป็นการแยกผู้ต้องหาไปคุมขังไว้ในสถานที่เฉพาะ แยกต่างหากจากการคุมขังพลเรือนในเรือนจำทั่วไป โดยเจ้าหน้าที่ทหารอาจทำให้ผู้ถูกคุมขังไม่สามารถเข้าถึงสิทธิใน การพบญาติหรือทนายความ ทั้งกลไกการตรวจสอบในเรือนจำดังกล่าวอาจจะไม่สามารถทำได้โดยง่าย ดังเช่นการ ปฏิเสธไม่ให้ทนายความเข้าพบนายอาเต็ม คาราดัก ผู้ต้องหาในคดีระบือราชประสงค์เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2558

การคุมขังพลเรือนในพื้นที่ของทหารจึงขาดความโปร่งใส ขาดหลักประกันสิทธิผู้ถูกคุมขังและอาจนำไปสู่การ ละเมิดสิทธิมนุษยชนประการอื่นได้ อันเข้าข่ายเป็นการควบคุมโดยมิชอบด้วยกฎหมายและละเมิดพันธกรณีกฎหมาย สิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะข้อ 9 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่ง ห้ามการควบคุมตัวบุคคลโดยอำเภอใจไร้หลักประกันสิทธิ ข้อ 10 เรื่องการปฏิบัติต่อผู้ถูกคุมขังด้วยความมีมนุษยธรรม และเคารพศักดิ์ศรีความ เป็นมนุษย์ และข้อ 14 เรื่องหลักสิทธิผู้ต้องหาในคดีอาญาที่ได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้ บริสุทธิ์ จนกว่าจะพิสูจน์ตามกฎหมายว่ามีความผิด

ด้วยเหตุนี้ ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนจึงขอเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่รัฐยุติการควบคุมตัวบุคคลในสถานที่

ลับ รวมถึงยุติการควบคุมตัวบุคคลในเรือนจำชั่วคราวแขวงนครไซยศรี ซึ่งตั้งอยู่ในค่ายทหารและควบคุมโดยเจ้าหน้าที่ทหาร เพราะหากกระบวนการยุติธรรมอันเป็นองค์การตรวจสอบการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขาดความน่าเชื่อถือ และประชาชนขาดหลักประกันซึ่งสิทธิเสรีภาพเสียแล้ว ประเทศก็ไม่อาจกลับสู่ความสงบได้

ด้วยความเคารพต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน